

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Covid-19 pandemisi nedeniyle başlatılan “tam kapatma” süreci siyasi iktidarın politikalarından birisi olarak başarıya ulaşamamıştır. Herhangi bir ekonomik destek paketi açıklamadan başlatılan tam kapanma nedeniyle geçimlerini günlük işlerle sağlayan işsiz işçiler, yevmiye ile çalışan işçiler, hizmet ve eğlence sektöründe çalışan işçiler, küçük işletmeler açısından mevcut kriz derinleşti. DİSK-AR'ın araştırmasına göre salgın döneminde patronlara 23 milyar TL kaynak aktarılırken, 2,6 milyon işçiye ödenen nakdi ücret desteği 11 milyar TL'de kaldı. Kod-29 ile devam eden işten çıkarmalar makyajlanarak Kod-46 ve diğer kodlarla devam ettirildi. Kısacası işçi sınıfı açısından iktidarın “tam kapanma”sı sadece 17 günlük bir krizin adı değil, pandeminin özeti niteliğinde oldu. Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun 2020 Raporu'nda Türkiye'nin çalışanlar için en kötü 10 ülke arasında yer alması da bu tablonun sağlaması sayılabilir.

İşçiler çalışmak ve enfekte olmak arasında gidip gelirken aşı politikaları sürecin diğer yüzünü oluşturdu. Sağlık emek ve meslek örgütlerinin raporlarında ve açıklamalarında dile getirdiği “bulaşın temel mekanlarından olan işyerleri” görmezden gelinmeye devam edildi. İmalat, inşaat, depo, market, tersane, eğitim, tarım vd. alanlarda çalışan işçilerin büyük çoğunluğuna aşı sırası gelmemesine karşılık üretim aralıksız olarak sürüyor. (Örneğin “Tam kapanma” sürecine rağmen E-Devlet üzerinden 3 milyon 21 bin 778 'Çalışma Muafiyet İzni Belgesi' düzenlendi.)

Yüzde 63'ünü ulusal basından; yüzde 37'sini ise yerel basın, işçilerin mesai arkadaşları, aileleri, iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri, meslek örgütleri ve sendikalardan öğrendiğimiz bilgilere dayanarak tespit ettiğimiz kadarıyla Nisan ayında en az 249 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. İş cinayetlerinin aylara göre dağılımına baktığımızda Ocak ayında en az 203 işçi, Şubat ayında en az 139 işçi, Mart ayında en az 144 işçi ve Nisan ayında en az 249 işçi hayatını kaybetti. 2021 yılının ilk dört ayında iş cinayetlerinde en az 735 işçi hayatını kaybetmiştir.

4687

Ağrı/Patnoslu olan ve Muğla'nın Marmaris ilçesinde bir site inşaatında çalışan 17 yaşındaki Muhammed Karancı'nın 31 Mayıs 2021'de yüksekte düşerek hayatını kaybetmesi iş cinayetlerinin geldiği boyutu göstermektedir. Bu iş yerinde gerekli iş güvenliği koşullarının sağlanmadığı ve sigortasız işçi çalıştırıldığı tespit edildi.

Bu bağlamda;

- 1) Muğla'nın Marmaris ilçesinde bir site inşaatında çalışan 17 yaşındaki Muhammed Karancı'nın 31 Mayıs 2021'de yüksekte düşerek hayatını kaybetmesine neden olan ihmallere ilişkin herhangi bir incelemede bulunuldu mu? Çocuk işçilerin maruz kaldığı bu ve buna benzer iş cinayetlerinin önlenmesi için Bakanlığınızın almış olduğu tedbirler nelerdir?
- 2) 2002 yılından bu yana gerekli iş güvenliği koşullarının sağlanmadığı ve sigortasız işçi çalıştırıldığı tespit edilen işyeri sayısı kaçtır? Bunlardan kaçına cezai işlem uygulanmıştır?
- 3) İşten çıkarma yasağının uzatılması, patronların Kod-29 gibi yollarla işçileri işten çıkarması, zorunlu ücretsiz izin ve zorunlu yıllık izin dayatmasının yasaklanmasına ilişkin bir girişimde bulunulacak mı?
- 4) Alınan karar ve tedbirlerin kamunun bir bölümünde değil, özel sektör, kayıt dışı sektör ve 50'den az çalışanı olan işyerlerinde uygulanması ve yaptırımını sağlanacak mıdır?
- 5) Kendisi ve yakını virüs nedeniyle karantinaya alınan işçi hastalık süresi kapsamında alınarak bu süredeki gelir kaybının önlenmesi için ne gibi önlemler alınmıştır?
- 6) Aşılama sürecine tüm çalışanlar dahil edilmesi ve ivedilikle aşılama gerçekleştirilmesi için herhangi bir girişimde bulunulmuş mu veya bulunulacak mı?
- 7) Bütün sektörlerde kayıt dışı çalışanların oranının 2002 yılından bu yana yıllara ve kentlere göre dağılımı nedir?
- 8) 2002 yılından bu yana iş kazalarında yaşamını yitirenlerin yaş, cinsiyet ve yıllara göre dağılımı nedir?
- 9) Bakanlığınızın iş kazalarını ve güvencesiz çalışmayı önlemek için herhangi bir çalışması var mıdır? Bu çalışmanın içeriği ve kapsamı nedir?
- 10) 2002 yılından bu yana yaşanan iş kazaları sonrasında hakkında soruşturma ve kovuşturma açılan veya mahkûmiyet alan işveren sayısı kaçtır? İş kazaları sonrasında yaşamını yitirenlerin ailelerine verilen tazminatların miktarı ne kadardır?